

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ VIII.

Мт. Кармель, Па. Четвертъ 26-го Цвѣтня 1900.

Число 16.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтъ.	26 Ч. Артемонъ свмуч.
	27 П. Мартинъ папа
	28 С. Арсатаръ Аноет.
29 Н. 2. Фомина. Агалия мученица	
30 П. Симонъ и Акакій	
1 В. Иоаннъ и Косма	
2 С. Иоаннъ ветхолощенскій.	

ЗМѢСТЬ.

Справы „Союза“. — Англійско-американскій библійскій тростъ. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти зъ Бразиліи. — Новинки. — Помертвѣніи. — Де-шо дѣявлаго. — Свѣтъ. — Стихи: Два образки. — Почтова скринка. — Фейлетонъ: Орланская дѣвица. — Руско-англійскій проводникъ. — Оголошеня.

Увага.

Хотячѣ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до кассера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
S W A M O K I N, P A.
И увѣдомлять секретара подъ адресою:
Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
A N S O N I A, C O O P.

Хто хоче записати собѣ ОДНУЮ * * * РУСКУ * * * РОБОТНИЧУ ГАЗЕТУ, най пише на адресъ:

„SVOBODA“
P. O. Box 13
M T. C A R M E L, P A.

СПРАВЫ „P. H. СОЮЗА.“

Квитъ.
на \$300, триста долларѣвъ, котрѣ Я. Федоръ Ваволякъ, членъ „P. H. Союза“ водобравъ яко посмертне по мѣй жѣнѣ Маріи, зъ касы „P. H. С.“
Pittsburg, Pa., 18 цвѣтня 1900.
Федоръ Ваволякъ.
ПРИ СВѣДѢНІИ:
М. Стефановичъ,
Александръ Горощакъ.

АНГЛІЙСКО-АМЕРИКАНСКІЙ БИБЛІЙНЫЙ ТРОСТЪ.

Анѣ оденъ край въ Европѣ не може мѣряться съ Англією подѣ взглядомъ розпродажи такои величезной массы святого писма старого и нового завѣта такъ у себе дома, якъ и середѣ иншихъ народѣвъ, що ще не еуть християнами. Одна только Америка може мѣряться зъ Англією въ томъ взглядѣ. Ту и тамъ истнують численныи, великыи и добре зорганизованыи, миссіиныи товариства, що безъ сумнѣву суть по большой части выпльвомъ релігійныхъ чувствъ та релігійной енергіи, котра у людей англо-саксонской расы есть розвинена въ большомъ степені, якъ у котрыхъ небудъ иншихъ щеплахъ. Вильвъ, якій мають ти товариства миссіиныи на экономічний розвѣй Англіи, нечувано великый. Майже по всеъ часы, водѣ коли миссіи належать до релігійныхъ институцій англійской церкви, высланыи миссіонарѣ ставали рѣвночасно пионерами не только англійской, колониальной политики, але и англійской гандлевой политики. Зъ той причины гандлевыи заведеня въ Англіи и Америцѣ щедро спомогають дѣяльностъ миссіиныхъ товариствъ же больше якъ се чинять товариства, що ихъ выключною мстою лавертане позанъ на християнску вѣру.

Головну ролю въ подобныхъ мисіяхъ ставитъ святое писмо старого и нового завѣта. Щорѣчно йде въ свѣтъ двадцять кѣлька миліонѣвъ кнпжокъ, а въ Англіи и Америцѣ истнуе кѣлька величезныхъ заведенъ,

що друкують и продають самѣ библіи.

Въ Англіи святое писмо есть выключною власностю короны, а та водступила право выдавництва библіи двомъ великимъ университетамъ въ Оксфордѣ и Кембриджѣ. Въ Америцѣ пакладъ библіи не подлягае жаднымъ обмеженямъ, а помимо того двѣ великыи фирмы друкарскыи „Thomas Nelson & Sons“ и „International Press“ мають въ томъ взглядѣ до певной степени политичный монополь, здобутый масовою продукцією та подрыванемъ всякою конкуренціи. Въ послѣднихъ часахъ ти двѣ американскыи фирмы зачали навѣты у Англіи ставати до конкуренційной борьбы и заповняли библіями американскимъ, продаючи по низькой цѣнѣ, що ледв кошта накладу могли покрыти, на чѣмъ вправдѣ користали купуючыи и миссіиныи товариства, але за те тратили англійскыи продавцѣ.

Въ такихъ стосункахъ повставъ проектъ заенованя библійного тросту и здѣйснѣвъ ся. Такий тростъ заенованъ ще передъ кѣлькыма мѣсяцами въ Америцѣ и се товариство выслало своию водиоручникѣвъ до Англіи, щобъ и тамтѣ два товариства розпродажъ библіи приступили до англійско-американского тросту. Сей тростъ есть вже довершеннымъ фактомъ, а послѣдкыи его будутъ ти, що цѣна святого писма подекоичтъ въ гору. Уже передъ тымъ подобный поодинокѣмъ підприємства приносили тысячныи зыски, теперъ, коли заенованыи такий тростъ, сей зыскъ сильно побольшитъ ся.

Вѣсти зъ Канады.

Весна сего року запитала до насъ вчасно. Водѣ дня 25. марта зима щезла, а свѣтъ, котрого мнущою зими було не много, зникъ въ кѣлькохъ дняхъ. А водѣ 2. цвѣтня настала красныи весеняи ранки и днѣ теплыи. Въ слѣдъ за тымъ, работа на фармахъ розпочалась: сѣба, орка и т. д.

Передъ кѣлькыма тыжднями подруживъ ся оденъ Англѣкъ-бабтвѣвъ въ нашомъ Давфинѣ зъ рускою дѣвчиною. Се вже трета у насъ галицка дѣвчина воддалась за Англѣка.

Дальше, що могло зайти на папѣи колѣвѣи дѣлкомъ нового, то е се, що оденъ молодой чоловікъ, котрый полнишь слубноу жѣнку въ краю, а мимо того, що о томъ всеъ знавъ, оженивъ ся водъ въ Канадѣ водруге зъ молодою дѣвчиною, а то такыи подступомъ: набравъ самъ листъ, въ котромъ написавъ свою живучую утѣву жѣнку умершею. Сей ложный листъ давъ до перечитаня родичамъ свои милоу, кажучи: що отримавъ его зъ краю водѣ родичѣвъ свои жѣнки. Легко-вѣрныи люди увѣрили вѣсти ложного листа и дали свою дочку за него. Голово о его щастю другои жѣпки пробивъ ся черезъ море ажъ до ухъ першой. Въ краю, котра повушии такъ, нещадла повѣршии чоловікъ, а всесторонно листами доказала фактивно, що се еп чоловікъъ голосивъ неправду будыто-бъ она умерла. Противно — она же собѣ здо-

рова, выбрасъвъ зъ родичами до Канады, абы стати живымъ свѣдкомъ лихоу вчавку невѣрного чоловіка. Розумѣе ся, що его друга жѣнка и родичѣвъ почушии такъ, прогнали «американского шпяхтича» на чотыри вѣтры зъ свои хаты и дали знати власти, котра певно найде для него якусь падегороду.

Се повинно стати за примѣръ и иншимъ родичамъ, абы въ такихъ разкахъ вымагали певныхъ дсказѣвъ: якъ водѣ урядъ парохіального, чя громадского, зъ котрого подобныи женихъ походятъ.

Вѣсти зъ Бразиліи.

За галицкою газетою «Русланъ» подаемо дописъ бразилійского Русина:

Якъ мы выѣхали зѣ своего родимого краю, сѣли мы на туу шифу. Боже нашъ, Боже! Плачемо вразѣ зъ дѣтьми, а шифа ся колине. Мы гадали, що тутъ погинѣмъ, але такъ ся не стало. Бо Господъ Богъ такъ давъ, що страхъ водлетѣлъ, а веселѣсть наступила. Кѣлька разѣвъ шифа трѣщала и перевертала ся, якъ была буря, але Господъ Богъ насъ выбавивъ зъ того. Ъхали мы черезъ воду 28 днѣвъ. Приѣхали мы на выспу; были тамъ дѣтъ чотыри дни. Що тамъ дѣтъ померло, Боже мой Боже! Народъ чорный якъ земля, говоритъ до насъ — мы не розумѣемо, тай плачемо, що мы бѣдныи зрѣтимо, що мы не знаемо, що

они говорятъ. Але несадовго прийшовъ бефель: котры хтять ѣхати до Параны, а котры до Самъ Павло (Sant-Paulo). Зробивъ намъ народъ крикъ великый; бо будѣвъ народъ розмаитый: были Русины, Италіяны и Нѣмцѣ. А тогдѣ намъ рускыи народѣвъ крикнувъ: до Параны! — Бо въ Самъ Павло не дають землѣ, но только на роботу, а рускыи народѣвъ будѣвъ ся до вѣдавъ, що въ Паранѣ дають землю. И поѣхалесмо дальше. Десью заѣхали: до Рио Жанейро. Тамъ мы позлазили и тамъ были пару днѣвъ, а зъ Рио Жанейро сѣлсесмо на шифу та ѣхалесмо ще 4 дны до Параны.

Въ Паранѣ сѣлсесмо на колѣю, приѣхалесмо до Куритибы. Въ Куритибѣ зъ колѣѣ забрала насъ полиція до баракѣвъ. Були мы на баракыхъ черезъ цѣлыи мѣсяцъ. Мѣсяцъ ся скѣнчивъ — тодѣ урядъ забирае насъ на каросы, далыне везе. А де везе: на другы баракы. Одыи ѣхали, другы лишили ся въ Куритибѣ. А насъ 300 фамілий приѣхалесмо на компуларку (?). Зъ Куритибы будѣ 7 миль. Побули мы пару днѣвъ: якъ подѣ дошь — черезъ пару недѣль! Тодѣ народъ збирае свои пакунки и забирають ся до Куритибы. Ино прийшла на портогѣ подѣ Куритибу, заразы воякы вышпили зъ мѣста и не допустили насъ до мѣста. Заразы насъ займили, якъ ти вѣдѣвъ, напередъ себе назадъ на компуларку. То дѣяло ся въ саму велику пятничю. Пришли свѣты Великодныи. Въ Галиціи свѣтали Христосъ воскресъ! а мы въ Бразиліи зъ дѣточками слезы проливали.

Урядъ обѣцывъ хаты поставити. Деревяныи поставивъ? Зъ тростиныи, що вѣтеръ куда завѣ, туда выйде! Въ Галиціи лѣпша куча на безроги, якъ въ Бразиліи хата. А упѣмнути ся нема въ кого, и нема кому за нами вѣмнути ся.

Але кобы только тота одна бѣда была! Але якъ зчѣпнѣтъ ся двѣ бѣды до кupy, то не годѣвъ ихъ розѣрвати. Въ Галиціи то была бѣда водѣ тыхъ панковѣвъ повѣтовыхъ, що кусали рускыи народѣвъ. А рускыи

По свѣтахъ Великодныхъ заразы до работы. А до якои работы: дорогу робота до колониі. Робили Таліяны та поутѣкали, а намъ рускыи народѣвъ мусѣвъ зробити. Сѣмъ миль дороги мы мусѣли горы камѣныи лупати. Одыи робили, а другыи вѣтѣкали помежи Бразиліанѣвъ. Було до 300 фамілий; ино ся лишило 100. Тыхъ сто фамілий черезъ оденъ рокъ жили одновъ «пальмо» (?). А на другыи рокъ мали вже свою капусту; называе ся «кова», що въ Галиціи худоба ѣла. На третій рокъ декотры мали кукурудзу, то вже троха лекче было. Уже на сей четвертый рокъ маемо, Богу дякувати, кождыи до котрогося часу — на рокъ не суде! Пататы маемо замѣсть галицкихъ бараболѣ. Фасоля чорна народитъ ся добре. Декотрыи мае ще по 10 лѣтровъ жита; сѣяли, то не зародило ся. На солому дало, а на зерно нѣ. По иншихъ колоніяхъ, то родитъ ся фѣйне жито, що ажъ продають. Але яке жито въ Бразиліи сѣють: яре, бо озиме не буде. Таке тутъ добро въ Бразиліи!

(Продовженя на другѣи сторѣвъ.)

ОРЛЕАНСКА ДѢВЧИНА ЖАННА Д'АРКЪ.

Написала М. Загорья.

I.
Далеко водѣ насъ, въ захѣдной Европѣ, ажъ за нѣмецкою державою, есть держава Франція. И есть у Франціи слобѣдка одна. Домремѣ зветъ ся. Кругъ той слобѣдки горы кругыи та высокыи зняли ся, а по горыхъ лѣсъ густыи росте. Дуже давно, малѣе не зъ пятьсотъ рокѣвъ до нашего часу, живъ у Домремѣ селянинъ оденъ зъ жѣнкою, Яковъ д'Аркъ звавъ ся. Було въ него два сыны та дочка Жанна. Она народила ся року 1410-го. Яковъ д'Аркъ будѣвъ чоловікъ замоужный, мавъ свою хату и свою, що ботькѣвску, землю. Вѣнь зъ сынами на поли робивъ, а жѣнка зъ дочкою Жанною дома господарювали. Мати Жанна была жѣнка побожна, гарна господыня, до каждого ласкава, прѣвѣтна. Она вчила дочку, что сама знала: господарювати, шити, приети та жити по правдѣ.

имъ чого погано було, и горы, и лѣсъ густыи, и свободу. Надѣ усе жъ любила она свой край родыи, свою Францію, и найдужче жалѣла еп ѣй журила ся нею.

А Франціи было тогдѣ дуже тяжко. Е коло Франціи держава Англіи. Ше року 1339-го англійскыи король надумувавъ водпнати Францію у французского короля, щобъ самому королювати въ нѣй. Французскыи король, звѣсно, не хотѣвъ поступати ся и почавъ воювати ся зъ Англійцями. Ты король повмиряли, настали новыи та ѣи ты не кинули воювати ся. И такъ потягло ся довго. Старый король вмиралъ, настали новыи, а война все была. Ось ѣи стане згода на якуи часъ, водпочинуть, а потѣмъ воюють ся знову. И такъ тягла ся та война вже мало не сто рокѣвъ. Тодѣ запанувавъ у Франціи король Карль шестый. Вѣнь будѣвъ собѣ не дуже гарный король и все больше веселѣщѣ справлявъ та пичавъ, нѣжъ тро добре королюване думавъ. А одного разу вѣнь гулявъ зъ своимъ напамъ и всеъ были на подѣшкѣ, почали дурѣти, повдѣчали ся ведмедями, понатыгали на себе смоляну одежу и желѣзными ланцухами посковували ся — король та ще четверо царедворцѣвъ. Та якось дурѣючи и запалили ту смоляну одежу. Трое жъ тыхъ панѣвъ живцемъ згорѣло, а оденъ панъ та король выратували ся. Только королеви се не минуло ся, бо зъ того часу збожеволѣвъ зъ переляку и вже не здатный будѣвъ до королюваня.

Тогдѣ у Франціи такий будѣвъ ладъ, що то таки король, а то ще было подѣ королемъ князь або герцогъ. Ты князь мали каждый свою землю и по своему тамъ порядкували, якъ царѣ, а король уже надѣ усема ними будѣвъ найстаршыи.

Оны повинныи были-бъ короля слухати, та только не завсѣгды слухали ся, а инодѣ змагали ся зъ нимъ. У короля Карла шестого было трохъ сыновѣвъ и найстаршыи почавъ за него королювати. Та не дуже ему воля была, бо князь зовсѣмъ почала по своему правувати ся. Найдужчыи были: князь Орлеанскыи та князь Бургундскыи. Той хотѣвъ, щобъ собѣ порядкувати, а той, щобъ собѣ. Почали сварити ся, за малымъ не воювати ся. А королевѣи Изабелли байдуже про короля Карла шестого, про своего чоловіка, бо она вже его кинула та давалъ удвохъ пѣзъ княземъ Орлеанскымъ порядкувати. А князь Бургундскыи пославъ душоубѣвъ — оны и вбили князя Орлеанского. Тогдѣ вже князь Бургундскыи запанувавъ.

А тутъ знову Англійцѣвъ замагали ся. Англійскыи король будѣвъ родичъ французскому королеви та ѣи каже: «Король у Франціи божеволѣный, то я замѣщѣ его королемъ буду». И почавъ воювати ся и дуже вже повѣювавъ Французѣвъ. А повювати ихъ легко было, бо середѣ ихъ ладъ не было. Тымчасомъ найстаршыи король сывъ умеръ, а за нимъ и подстаршыи. Почавъ тогдѣ за короля правувати найменшыи — Карль. Та князь Бургундскыи и тому мало волѣ давалъ. Тогдѣ оденъ царедворецъ, що зъ королевнымъ сыномъ будѣвъ, подступомъ убивъ князя Бургундского. Замѣщѣ него ставъ тодѣ князювати сыноу его Пилипъ. Вѣнь за быткову смерть дуже па королевского сына розсердивъ ся. А королева Изабелла ѣи каже ему:

— Давай пристаемо до Англійцѣвъ!
Ото оны вдвохъ — королева Изабелла та князь Бургундскыи Пилипъ — и пристади зъ у-

сѣмъ войскомъ до Англійцѣвъ. Такъ стало ся, що мати сама проти своего сына пошла и проти чоловіка, а князь Бургундскыи — проти своего родича короля, — бо-жъ вѣнь будѣвъ корольвъ родичъ. Тогдѣ Англійцямъ уже легко было побите Французѣвъ. Король англійскыи повювавъ найбольшу частину Франціи и забравъ найголовныише мѣсто французске Парижъ. Королева Изабелла воддала за него свою дочку та вдвохъ изъ нимъ прислуживали божеволѣного короля, своего чоловіка, подѣсати, що вѣнь воддае цѣлу Францію англійскому королеви. Той, нѣчого не тямлючыи, подѣсавъ. Англійскыи король швидко умеръ и замѣщѣ него ставъ королювати и въ Англіи, и у Франціи его сынъ. Только сыновя тому было десять рокѣвъ, то за него надѣ Францією почавъ королювати его родичъ, англійскыи князь Вѣдфордъ.

Тымчасомъ и божеволѣный французскыи король умеръ. Такимъ побытомъ сыноу его Карль зоставъ ся замѣщѣ него королемъ. Та только вѣнь ще не будѣвъ справжнѣи король, бо щобъ бути справжнымъ королемъ, то треба ему було коронувати ся у городѣ Реймсе, а Англійцѣвъ его сюды не пуекали. Ему треба было зъ нѣмъ воювати ся и прогонити ихъ. а вѣнь не здатный будѣвъ до того. Вѣнь арѣсь при корѣтѣвскому дворѣ середѣ веселѣщѣвъ та середѣ забавокъ, то и теперъ только про нихъ думавъ, а мало думавъ тро те, щобъ рѣдныи край ратувати. Воювавъ ся вѣнь погано и все его англійцѣвъ били. Такъ тогды и стало ся у Франціи, що она подѣляла ся на двѣ частини: въ одной частинѣ англійскыи король королювавъ, а въ другѣи французскыи —

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна \$2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи в грошѣ просятъ высылати подъ адресу: То „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

наша газета выходитъ цю тѣжня въ четвергъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна \$2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи в грошѣ просятъ высылати подъ адресу: То „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

наша газета выходитъ цю тѣжня въ четвергъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна абстатити слѣдующіи книжки:

Канадійска Русь	10
Образки зъ Америки	10
Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ	15
Бюституція Спол. Державъ Півночної Америки	10
Де-що про права и суды въ Спол. Державѣ, а особливо въ державѣ Пенсилваніи	10
«Тышко Гаврилюкъ»	15
Оповіданя	15
Про водступницѣвъ водъ російского православія и ихъ переслѣдованя	10
«Американскій шляхтичъ»	15

Цит.

Онуфрей Давидьба пвѣць церковный. Зъ пов. Чортѣвъ, а село Косѣвъ.

Карль. У англійского короля было свое войско и своихъ начальниковъ лонъ настановиць. И въ Карла было свое войско, и вонъ своихъ начальниковъ падъ своею часткою Франціи настановивъ. Та только та частка его все меншала, бо вонъ не вмѣвъ еи боронити: прихальний до Карла Французы зъ усеи силы рѣдний край боронили, а Карль только и знавъ одно, що гулявъ ты веселощѣ всякій справлявъ. Тымъ Англійцѣ мало не всю Францію забрала. Зостало ся у Карла ще одно велике мѣсто Орлеанъ, та и те Англійцѣ обступили. Якъ що йно возьмутъ, то тогда вже край — усю Францію подъ себе подгорнуть.

Французамъ жило ся тогда дуже важко. За сторѣчню войну богато людей побивано, робити гараздъ нѣкому було. Та ще и такъ часто бывало, що войско хлѣбъ на поли вытолочувало.

И наставъ у Франціи голодь. Слобѣдка Домрема, що въ нѣй Жанна д' Аркъ жила, стояла собѣ у глухому кутку, мѣжь горами высокими та мѣжь лѣсами густыми, то Англійцѣ ще не заходили туды. Але що-дня все навкруги нагадувало Домремійцямъ про те, якій тяжкій теперь у Франціи часъ. Онп часто бачили пожежу за лѣсомъ.

То горѣли города та села, — ихъ палили Англійцѣ та свои братья-Французы, що змагали ся зъ ними и теперь у кутѣ зъ ворогами рѣдний край плюндрували. Часомъ шли черезъ слобѣду пораненіи жовнѣры войны та и своѣ Домремійцѣ вертали ся зъ войска и розказували, що дѣе ся. И тыхъ слобѣдка Домрема цю-дня могла сподѣвати ся, що ось-ось и она зазнае того лиха якого зазнавала мало не вся Франція.

(Продовжене від сторони першої.)

народъ якъ мѣгъ, то обганявъ ся водъ нихъ, а цю не мѣгъ оборонити ся, то втѣкавъ ажъ за море. А въ Бразиліи зновъ щось пише!

С тутъ польскій священникъ, що приѣзжають зъ Галиціи. Щобъ мали проповідати слово боже, то рѣшницю роблять межъ людьми: цю ту вже рускою священника не будете видѣти, бо ту вся Польша!

А народъ рускій дае правду на тое, тай всю религію и свята ломать. А на цю жъ Святѣйшій Папа римскій выдавъ декретъ, цю не вѣлно анѣ намовляти, абы свою религію ломати, а на другу переходити? Бо такій переходъ не е важный. Не знати, любіи, миліи братья во Христѣ, хто виненъ буде: чи той чоловікъ темный, чи той ксьондзъ латинскій, чи такъ науца. Розваже, братя, на тое, бо я не го-день. Якъ приѣде ксьондзъ зъ Галиціи, то насходять ся мазуры до него, и такъ имъ говорить: moi mi bracia, nie patrzcie na te Ruśnią, to są Moskale, to są niedowiar-ki — oni nie wierzą w Rzym! Але замѣсть имъ сказати правду, то вонъ знае, цю мазуры то люблять, и того говорить цѣлый часъ. А тогды мазуры гура вразъ на Русинѣвъ; мыслять собѣ, цю оно правда такъ вже и е. А священникъ зѣбе грошей повну торбу тай втѣкае назадъ до Галиціи и каже такъ, цю тамъ въ Бразиліи священникъ не го-день бути, бо народъ розпустный.

Такъ народъ рускій блукае по свѣтѣ, а рускій священникъ болтъ ся ѣхати.

Не боѣте ся, отцѣ духовній, приѣздыть до насъ, не слушайте тыхъ, котры приѣзжають за маеткомъ, а не зѣ словомъ Божиимъ. Приѣзжайте, приѣзжайте, не забувайте за погибшій овечки, бо Господь Богъ такъ не прикаже. То колісь зобачимо ся на страшномъ судѣ — а хто буде за вѣдцѣ водповѣдавъ, якъ не пистырѣ.

Онуфрей Давидьба пвѣць церковный. Зъ пов. Чортѣвъ, а село Косѣвъ.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Домъ Емиграційный въ Америцѣ“ и выслайте жертвы до кассера водъ адресою: MR. JOHN PARYLAK, 1337 AVE. A., NEW YORK CITY, а заравоно въдомѣти о томъ секретаря подъ адресою: MR. K. KIRCZOV, 102 MORRIS ST., JERSEY CITY, N. J.

Комитетъ.

До теперъ належать слѣдующій братства до тов. „Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ“:

Бр. св. Петра и Пав. въ Джерси Сити, Н. Д.	50
„ Олги „	50
„ Володиміра „	50
„ Пет. и Павла „	50
„ Олги „	50
„ Михаила „	50
„ им. П. Наумовича „	50
„ Олги „	50
„ П. Крестит. „	50
„ П. Крестит. „	50
„ Петра и Пав. „	50
„ Покр. Пр. Бог. „	50
„ Благ. Пр. Богор. „	50
„ Трохъ Святит. „	50
„ Дмитрия „	50
„ Ар. Михаила „	50
„ Ар. Михаила „	50
„ Кир и Мер. „	50
„ Ар. Михаила „	50
„ Олги „	50
„ Петра и Пав. „	50
„ Благоговѣ. Пр. Б. „	50

Дѣлимъ ся зъ читателями веселою вѣсткою, цю внесене нами въ товариществомъ подане о «чартерѣ» вѣдцѣи власти американскій (county clerk) уже затвердилъ и цю за кѣлька дѣвъ сподѣемо ся отримати формальный «чартеръ» и цертифікатъ водъ высшихъ властей на подставѣ котрого намъ буде вѣлно мати своего власного агента тай водвати «Домъ Емиграційный» и дѣлати въ цѣльяхъ Сполученыхъ Державахъ Дятого еще разъ водъзываемо ся до всѣхъ американскихъ Русинѣвъ зъ просьбою о чымъ скорше вступлене въ члены нашего товариства (если братства приступаютъ, то каждый платитъ 50 цт. на рѣк. а если поединчо, то 1 дол. на рѣк.), цюбысьмо були въ можности за який мѣсяць установити вже своего власного агента емигр., бо вже часъ, абы мы Русинъ-християне вызволили ся зъ подъ опѣки жидѣвскоп тай другихъ непрошеныхъ нашихъ опѣкунѣвъ! Христось воскресъ!

Джерси Сити 21. апрѣля 1900.

За комитетъ тов. «Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ»:

О. Н. Подгорецкій, председатель. Б. Кырчиць, секретарь.

Дальше справоздане зъ жертвъ зложеныхъ на Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ.

Братство св. Иоанн Крестителя въ Calumet, Pa. зложило и надѣслало:

Михайль Ющакъ зъ Calumet, Pa.	50
Якимъ Копицъ „	50

Павъ Фарыякъ 50
Леонъ Гусакъ 50
Трифонъ Свѣтъ 50
Матвій Шевчакъ 50
Гнатъ Вавако 50
Андрей Галь 50
О. Михайль Балаго 50
Василь Мамрошъ 50
Яковъ Ющакъ (старшій) 50
Петро Перегачъ 50
Петро Ротко 50
Миколай Ротко 50
Денко Чичло 50
Александръ Семанщій 50
Василь Кашиця 50
Дмитро Смерчинякъ 50
Теофоръ Ющакъ 50
Семанъ Гайдошъ 50
Гнатъ Ющакъ 50
Василь 50
Василь (другій) 50
Павло Варколякъ 50
Иванъ Ющакъ 50
Яковъ (молод.) 50
Донивій Банищій 50
Иванъ Свѣтъ 50
Дмитро Юрчакъ 50
Василь Свѣтъ 50
Теофоръ Грива 50
Мартинъ Пробишъ 50
Псѣфрий Подолякъ 50
Иванъ Горошакъ 50
Иванъ Кулякъ 50
Катерина Шовтєвъ зъ Нью Йорку 50
Анна Дявчиць 50

Разомъ: \$19.00
Попередю зъ переписки 182.00
До теперъ зложено разомъ 201.00
Нью Йоркъ Сити 21. апрѣля 1900.

Иванъ Нарпаякъ кассиръ тов. «Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ».

Школа родниного пожитя.

Чулисемо вже о розличныхъ школахъ, но о такой, яку заложила Людвика Вильямъ въ Нью Йорку, то еще пѣколи не чулисемо. Американка та поставила собѣ за задачу научати женщины шукки — пожитя супружеского. Програма науки обнимае такіи предметы акъ: варене, печене, прапе, шпте, охарновѣя домово, охорона здоровья власного и родины и т. п. Вильямъ увѣряе, цю кожда изъ си учениць выходитъ зъ еи закладу не только зъ сильнымъ переконавемъ, о потребѣ згѣдливого пожитя супружеского, но такожь зъ водразомъ до пожитя незгѣдливого и зъ цѣлою свѣдомостію страпныхъ и квасѣвъ домовыхъ... Впоюванѣ сего послѣднего пересвѣдченя уважае п. Вильямъ за найтруднѣйшу по заравоно и за найважнѣйшу задачу своеи школы...

Чимъ есть Порто Ріко?

Президентъ подписавъ билъ, цю надае нову конституцію для острова Порто Ріко, цю его забрали Спол. Державы подчасъ войны зъ Испанією. Островъ той не мае бути анѣ стейтомъ того краю, анѣ територією, а «власностію» Сполученыхъ Державъ. Губернаторъ, вышшихъ урядниковъ та чле-

новъ высноп палаты въ легіслятурѣ пмеее самъ президентъ; населене острова выбирае только членѣвъ высноп палаты. Всѣ товары, цю ихъ привозити будуть зъ Порто Ріко до Сполуч. Державъ, подпадають оплатѣ цловѣй, але довозъ зѣ Сполуч. Державъ на островъ есть вѣльный водъ всякою оплаты. Разумѣе ся, цю ту постанову ухвалити представителѣ трѣстѣвъ, цю суть всемогучими панамы въ Сполученыхъ Державахъ, та мешканцѣ Порто Ріка в больша часть населеныя краю озлоблена противъ того розпорядженя.

Довги у жидѣвъ.

Въ мпнвншихъ 10 лѣтахъ було внесеныхъ въ Галпчинѣ поданъ до суду о примусову продажъ селянскихъ грунтовъ 21.889. Межъ протееями было 74 процентъ жидѣвскихъ о довжну суму 7 миліонѣвъ. — До р. 1867 було заказано жидамъ купувати посѣлости земскы и тому въ томъ роцѣ было лише 38 жидѣвъ властителейъ большои посѣлости. Але вже по 3 лѣтахъ було ихъ 68. Въ наслѣдокъ вѣдѣнского краху зновъ за 3 лѣта мали жиды въ своихъ рукахъ 289 великихъ добръ. Въ р. 1890 належало зъ 3700 добръ майже 680 до жидѣвъ т. е. каждый пятый властительъ добръ бувъ жидъ. Якъ бы такъ дальше мало ити, то за 20—30 лѣтъ великіи посѣлости будутъ всѣ въ жидѣвскихъ рукахъ. А зъ селянскими не лучше дѣесть...

Запытаня.

Въ «А. Р. Вѣстнику», органѣ «Соединенія» оголошено предѣдателемъ и секретаремъ той организаціи, цю необавки водбудеь 6 головна конвенція. Каждый членъ мае позаплатувати всѣ дачки, а братства мають подавати свои проекты до головного секретаря, а сли урядникамъ выдадутъ ся они наручній, то будутъ мѣшценіи въ газетѣ. Пытаюсь теперъ, чи члены «Соединенія» суть лишъ на те, цюбы платити и слѣпо слухати кѣлькохъ урядниковъ, тай чи водъ гумору тыхъ людей мае зависѣти, якы проекты мають бути обворюваны на конвенціи?

П. Марфутъ, членъ «Соединенія».

Паперовы зубы.

Дотеперъ уживаній матеріялы до выробу зубѣвъ, передовѣмъ фаянсъ эмалиюваный, показали ся безъ вычѣрми майже невѣдповѣдными, и тому дуже старали ся о вынайдене якоего нового матеріялу. Одному американскому фабрикантову удало ся черезъ водповѣдне домѣшане минеральнои массы паперовои вытворити матерію, котра подъ взгледомъ свои невѣчайной легкости, якъ такожь задля твердости рѣвнѣи стали, надае ся найлѣпше до выробу штучныхъ зубѣвъ, тымъ больше, цю той матеріи нѣчо не шкодятъ кислоты (квасы) якы въ устахъ етерюрюють ся. И тому еще «паперовы зубы» суть добры, цю матерію тую можна закрашовати доволно и цѣлкомъ подобно до правдивыхъ.

Велпка повѣня.

Въ Тексасѣ, рѣка Кольорейдо выступила зъ береговъ и позаливала доокрестный мѣсточка и фармы. Страшны числять на сотки тысячъ долларѣвъ.

— Зъ Buffalo, N. Y. доносятъ намъ, цю страйкъ робѣтничѣвъ такъ якъ бы скончывъ ся. Робѣтничка держались черезъ 3 тѣжднѣи довше не могли, бо компанія спровадила собѣ другихъ людей, цю подъ протекцією полиціи ишли до работы и зъ работы. Въ Бофало бракъ лучности мѣжь робѣтничками. — На площиде мае бути на другій рѣкъ панъ-американска выставка, робота закінѣла на добре.

Драматичне товариство въ Олпфантъ, Па. устроюе 5. мая 1900 р. вечерокъ въ руской галп зъ слѣдующою програмою:

1. Song of Columbus Day — хоръ.
2. «Американскій шляхтичъ» (драматичный образъ о Ст. Магара).

ОСОБЫ:

Иванъ Розвага	С. Федоровскій
Бана, его жѣнка	И. Паша
Маруся, ихъ донья	А. Чечура
Михайло Чорный (Слованъ)	П. Галчанъ
Анна, его жѣнка	А. Фециня
Джордъ Шибайголова	М. Павличакъ
Гриць	И. Горухъ
Петро	М. Кислявскій
Данко	Г. Бубнякъ
Василь	Н. Кислявскій
Зузи	А. Федоровска
Детективъ	М. Волѣха

3. 3-й май — воддекламуе А. Чечура.
4. До Русѣ — хоръ (музейскій).
5. Беъ языка коняка — воддекламуе П. Волѣха.
6. Marseilles Hymn — хоръ.
7. Горно менѣ — воддекламуе М. Голодь.
8. Охъ та не люби дѣохъ — хоръ.
Цѣна тикетѣвъ 10, 25, 35 и 50 центѣвъ.

Вѣче и вечерокъ въ 39. роковныи смерти Т. Шевченка.

Въ маю (день подасть ся познѣйше) водбуде ся въ Шамокинѣ, Па. вѣче и вечерокъ въ память 39 роковныи смерти Тараса Шевченка зъ слѣдующимъ порядкомъ:

О годнѣ 8. рано Служба Божа, подчасъ котроп члены товариства Т. Шевченка являть ся въ парадѣ. По Службѣ Божой водспѣвае ся панахиду за душу Тараса.

О год. 10 розпочне ся вѣче, на котромъ проголосятъ ся ось якы рефераты:

- 1) Справы просвѣтныи.
- 2) Справы церковныи.
- 3) Справы робѣтничыи.
- 4) Про руско-народный емиграційный домъ въ Америцѣ.

Вечеромъ, точно о год. 7. розпочне ся вечерокъ въ память 39. роковныи смерти нашего, великого поэта Тараса Шевченка, цю устроюеь заходомъ памокинского товариства его имени зъ слѣдующою програмою:

1. Вступне слово.
2. Вѣдчитъ про Т. Шевченка.
3. Широкий лугъ, глубокой яръ — водѣпвае хоръ.
4. Павло Полуботокъ, Т. Шевченка — воддекламуе Илько Хомякъ.
5. Тече вода — дуеть.
6. Утоплена, Т. Шевченка — воддекламуе Марія Мурда.
7. Гуляли и По морю — водѣпвае хоръ.
8. До Основияненка, Т. Шевченка — воддекламуе М. Констанковичъ.
9. Помарнѣла папа доли — сольо М. К.
10. Козацькая доли, Т. Шевченка — воддекламуе Гр. Гасичъ.
11. Ще не вмерла Украина — хоръ.
12. Коза дерева, комична оперетка.

Хто лишъ жѣе, не смѣе поманути той нагоды, цюбы не поспѣшити на той вечерокъ и въ той способъ поманути нашего Тараса.

«Американскій шляхтичъ», образъ зъ житя рускыхъ робѣтничѣвъ въ Америцѣ, въ 3. актахъ, вже выйшовъ книжочкою о 75 сторонахъ друку. Хто хоче набути ту книжочку, най припше до редакціи «Свободы» 17 цт., бо на мѣсяцъ коштуе 15 центѣвъ.

Жанна зростала у той тяжкій часъ. Она чула розмовы про рупну въ рѣдному краю, бачила пораненыхъ, покарѣченыхъ людей и сама завязувала имъ раны. Еи рѣдній браты неразъ приходили у крови, бо стрѣваючи ся зъ Французамъ-зрадниками они не стерплювали и починали зъ ними бити ся. Усе те глубоко вражало Жанниѣ душу. Ый було жалко и Франціи, цю еи вороги такъ нацпили, и тыхъ людей, цю гинули на войнѣ, и Карла-королепка. Она не знала, якій вѣкъ е негарный, а думала только, цю вѣкъ дуже безщасный и цю ему треба помочи. Она думала собѣ:

— Якъ бы вѣкъ коронувавъ ся, то зробивъ ся-бъ справжнѣмъ королемъ, и тогда зѣбравъ бы войско и повоювавъ бы Англійцѣвъ.

А тогды у Франціи скрѣзь народъ клопотавъ ся, цю коли то Богъ имъ пошле таке пасте, цю они своихъ вороговъ Англійцѣвъ збудуть ся. Намучивъ ся бѣдний народъ тыми войнами та грабуванемъ и сподѣвавъ ся, цю Богъ хочъ чудо зробити, а вже поможе Франціи. Почали розказувати, наче-бъ то хтось напроорокувавъ, цю злжѣнка зъ великого колѣна запаметитъ Францію, а чесна неповинна дѣвчпна за простого роду еи обратуе. И всѣ казали, цю зла жѣнка зъ великого котѣна, то королева Изабелла: она вже за напастыя Францію, бо пристала до вороговъ англійцѣвъ, а чесна неповинна дѣвчпна ще оббереть ся. И всѣ няли тому вѣры и дожидали ся, цю ось-сь та дѣвчпна приѣде.

Чула про все те и Жанна. Она майже зовсѣмъ покпнула ходити зъ подругами, усе сидѣла сама собѣ на луцѣ подъ дубомъ та все думала. И такй некучй булп ты думки, такъ щиро бажала она помочи рѣдному краеву, цю одного разу, якъ она сидѣла та думала про се, ѣй почуло ся неначе хтось сказавъ:

— Жанно, устанъ и иди помагати короленковп ратувати Францію!

Жанна впала навколѣшки и сказала:

— Господи, якъ я могу се зробити? я дѣвчпна, — хйба-жъ я зможу повести войско?

Тогды зновъ учуло ся ѣй, наче хтось промовивъ:

— Ты пойдешъ до капитана Мадрикура, цю начальникуе надъ войскомъ у городѣ Вокульоръ. Вѣкъ одведе тебе до короленка. Не бой ся: свята Катерина та свята Маргарыта тобѣ помогутъ.

Ый такъ бажало ся помочи рѣдному краеву, такъ те бажане пройняло ѣй всю душу, такъ довго думала про се, цю власныи думки здали ся ѣй чужимъ голосомъ. Она не зрозумѣла, цю у нѣй самой озывае ся цекуче бажане помочи и дивила ся округъ, шукала того, хто говоривъ, та нѣкого не знаходила, бо нѣкого и не було. И до чеи въ душу входила думка:

— Чи не я та дѣвчпна, цю повияна Францію вратувати?

Она чомусь не сказала матери про те, цю зъ нею стало ся. Ажъ ось небасмъ зновъ учувъ ся ѣй голосъ, потѣмъ ще та ще. Голосъ резь у разъ казавъ ѣй: «иди, пособиай короленкови коронувати ся!» И она, бѣдна, мучала ся, бо не

знала, цю ѣй робити. Голосъ казавъ «иди!» А ѣй страшно було кидати батька и матѣр, кидати тыхъ людей, цю середъ нихъ она зростла, ты горы и лѣсы, цю она звывла ихъ цю-дня бачити, а ити кудысь, мѣжь чужыи люде. Она змагала ся проти того голосу, та вѣкъ не стивавъ. Она его чула въ своѣй души. Такъ було довго. И нарештѣ Жанна сказала матери про те, цю ѣй учувае ся, а мати сказала батькови. Батько злякавъ ся. Тогды вѣрпал, цю людина може знати ся зъ нечестымъ и про кого такъ думали, того садѣвили въ тюрьму, судили и тогды живцемъ палили. Батько побоявъ ся, цюбы не було того и Жанниѣ. Вѣкъ думавъ: «моя сѣмья не така праведна передъ Богомъ, цюбы Богъ або святіи до мои дочки промовляли, а певно се щось не добре.» И вѣкъ почавъ думати, чимъ тутъ помочи и намыслявъ воддати Жанну за мужъ. А ѣй було тогды вже сѣмнадцатъ роковъ. Вѣкъ сказавъ жѣнцѣ:

— Вѣддамо Жанну за мужъ! Якъ почне сама господарувати, а тамъ може Богъ дѣтей пошле, то оно се все забуде ся.

Жанну вже давно почали сватати, а она не хотѣла ити за мужъ, бо въ неи одно було на думцѣ: якъ бы своій край рѣдний вызволити. Одинъ шарубокъ дуже хотѣвъ узяти Жанну за себе и сказавъ, цю она подала ему слово. А Жанпа сказала, цю того не було и цю нѣ за кого она замужъ не поїде. Тогды повели еи зъ тымъ шарубкомъ до поща. Подѣ спытавъ: «ты казала ему, цю пойдешъ за него?»

Жанна зростала у той тяжкій часъ. Она чула розмовы про рупну въ рѣдному краю, бачила пораненыхъ, покарѣченыхъ людей и сама завязувала имъ раны. Еи рѣдній браты неразъ приходили у крови, бо стрѣваючи ся зъ Французамъ-зрадниками они не стерплювали и починали зъ ними бити ся. Усе те глубоко вражало Жанниѣ душу. Ый було жалко и Франціи, цю еи вороги такъ нацпили, и тыхъ людей, цю гинули на войнѣ, и Карла-королепка. Она не знала, якій вѣкъ е негарный, а думала только, цю вѣкъ дуже безщасный и цю ему треба помочи. Она думала собѣ:

— Якъ бы вѣкъ коронувавъ ся, то зробивъ ся-бъ справжнѣмъ королемъ, и тогда зѣбравъ бы войско и повоювавъ бы Англійцѣвъ.

А тогды у Франціи скрѣзь народъ клопотавъ ся, цю коли то Богъ имъ пошле таке пасте, цю они своихъ вороговъ Англійцѣвъ збудуть ся. Намучивъ ся бѣдний народъ тыми войнами та грабуванемъ и сподѣвавъ ся, цю Богъ хочъ чудо зробити, а вже поможе Франціи. Почали розказувати, наче-бъ то хтось напроорокувавъ, цю злжѣнка зъ великого колѣна запаметитъ Францію, а чесна неповинна дѣвчпна за простого роду еи обратуе. И всѣ казали, цю зла жѣнка зъ великого котѣна, то королева Изабелла: она вже за напастыя Францію, бо пристала до вороговъ англійцѣвъ, а чесна неповинна дѣвчпна ще оббереть ся. И всѣ няли тому вѣры и дожидали ся, цю ось-сь та дѣвчпна приѣде.

Чула про все те и Жанна. Она майже зовсѣмъ покпнула ходити зъ подругами, усе сидѣла сама собѣ на луцѣ подъ дубомъ та все думала. И такй некучй булп ты думки, такъ щиро бажала она помочи рѣдному краеву, цю одного разу, якъ она сидѣла та думала про се, ѣй почуло ся неначе хтось сказавъ:

— Жанно, устанъ и иди помагати короленковп ратувати Францію!

Жанна впала навколѣшки и сказала:

— Господи, якъ я могу се зробити? я дѣвчпна, — хйба-жъ я зможу повести войско?

Тогды зновъ учуло ся ѣй, наче хтось промовивъ:

— Ты пойдешъ до капитана Мадрикура, цю начальникуе надъ войскомъ у городѣ Вокульоръ. Вѣкъ одведе тебе до короленка. Не бой ся: свята Катерина та свята Маргарыта тобѣ помогутъ.

Ый такъ бажало ся помочи рѣдному краеву, такъ те бажане пройняло ѣй всю душу, такъ довго думала про се, цю власныи думки здали ся ѣй чужимъ голосомъ. Она не зрозумѣла, цю у нѣй самой озывае ся цекуче бажане помочи и дивила ся округъ, шукала того, хто говоривъ, та нѣкого не знаходила, бо нѣкого и не було. И до чеи въ душу входила думка:

— Чи не я та дѣвчпна, цю повияна Францію вратувати?

Она чомусь не сказала матери про те, цю зъ нею стало ся. Ажъ ось небасмъ зновъ учувъ ся ѣй голосъ, потѣмъ ще та ще. Голосъ резь у разъ казавъ ѣй: «иди, пособиай короленкови коронувати ся!» И она, бѣдна, мучала ся, бо не

знала, цю ѣй робити. Голосъ казавъ «иди!» А ѣй страшно було кидати батька и матѣр, кидати тыхъ людей, цю середъ нихъ она зростла, ты горы и лѣсы, цю она звывла ихъ цю-дня бачити, а ити кудысь, мѣжь чужыи люде. Она змагала ся проти того голосу, та вѣкъ не стивавъ. Она его чула въ своѣй души. Такъ було довго. И нарештѣ Жанна сказала матери про те, цю ѣй учувае ся, а мати сказала батькови. Батько злякавъ ся. Тогды вѣрпал, цю людина може знати ся зъ нечестымъ и про кого такъ думали, того садѣвили въ тюрьму, судили и тогды живцемъ палили. Батько побоявъ ся, цюбы не було того и Жанниѣ. Вѣкъ думавъ: «моя сѣмья не така праведна передъ Богомъ, цюбы Богъ або святіи до мои дочки промовляли, а певно се щось не добре.» И вѣкъ почавъ думати, чимъ тутъ помочи и намыслявъ воддати Жанну за мужъ. А ѣй було тогды вже сѣмнадцатъ роковъ. Вѣкъ сказавъ жѣнцѣ:

— Вѣддамо Жанну за мужъ! Якъ почне сама господарувати, а тамъ може Богъ дѣтей пошле, то оно се все забуде ся.

Жанну уже давно почали сватати, а она не хотѣла ити за мужъ, бо въ неи одно було на думцѣ: якъ бы своій край рѣдний вызволити. Одинъ шарубокъ дуже хотѣвъ узяти Жанну за себе и сказавъ, цю она подала ему слово. А Жанпа сказала, цю того не було и цю нѣ за кого она замужъ не поїде. Тогды повели еи зъ тымъ шарубкомъ до поща. Подѣ спытавъ: «ты казала ему, цю пойдешъ за него?»

ПРЕЗИДЕНТ КИТАЮ КРИГЕРЪ, президентъ Буровъ въ Трансваали.

Де-що цѣкавого.

— Кто терпит на «гостецъ» (корчѣ), повиненъ часто электризовати ся.

— Алфубка Татаровъ складася зъ 202 буквѣ.

— Въ Англии находятъ ся 310 розличныхъ, религіозныхъ вѣроисповѣданъ.

— Нью-Йорскій тунель коштувати буде дроблячку, бо лишъ 30 мліоновъ долларовъ.

— Въ стейтъ Индіана есть 14.902 миль телефоничныхъ и телеграфичныхъ дробовъ.

— Въ Вашингтонѣ укрѣнено недавно процессъ, що тигнувъ ся черезъ 102 роки.

— Населене Европы обчисляютъ на 381 мліоновъ. Найгустѣйше заселена Бельгія.

— Въ стейтъ Кентоки до 1850 року не було ані одного бѣлаго горожанина.

— Подчасъ посѣднего землетрясеня на островахъ Стратуа и Ява до 1000 людей доставаля за дармо „Свободу“. Такъ мають все прочій організації и черезъ те люде интересують ся наукою тай газета може сгояти матеріяльно лучше и по-при газету выдавати ще богато таныхъ, а поучаючихъ книжочокъ.

Повѣдомлене.

Повѣдомляе ся всѣхъ гр. кат. Русиновъ въ St. Louis, Мо. и на околпци, що дня 6. мая вѣдбуде ся церковный мітінгъ о годинѣ 3. зъ полудня въ галл чешкои школы. На той мітінгъ повинни явити ся всѣ, такъ тѣ, що належать до братствъ, якъ и тѣ, що не належать, бо тамъ радити ся буде дуже важній справы.

За церковну раду
Павло Чарный, секретарь.

СМѢШНЕ.

ДЛЯЧОГО АДАМЪ И ЄВА ЗОСТАЛИ ВЫГНАНИ ЗЪ РАЮ?

Священникъ учивъ дѣтей въ школѣ о першихъ родичахъ, о ихъ перебуваню въ раю и выгнаню зъ раю. А коли опѣсая запытавъ одного школярка, за що Бегъ выпавъ першихъ родичей зъ раю, вѣдповѣвъ (правдоподобно его родичъ того досвѣдчилъ) зовѣльмъ отверто: Певно, що за те, що не могли заплатити рѣчного чпшчу.

ВСЕ ТОЙ САМЪ.

Опришокъ: — Житѣ або грошѣ.
Жидъ: — Ай вай, пане опришокъ! Я вамъ дамъ вексель...

ЗБАНКРОТУВАВЪ.

— Чому ваша донька не была вчера въ школѣ?
— Трохи нездужала.
— Такъ — а чому-жъ не принесла карточки зъ підписомъ батька.
— До чого придавъ ся такий підписъ? На него нѣхто вже нѣко не дасть! мы знаемо про те зъ досвѣду.

Жанна вымовили: »нѣ, не казала.«
Тогда подъ сказавъ: »Заприсягни ся, що не казала.«

Жанна заприсягла ся, и такъ той парубокъ не вьявъ ея за себе.

Бьчучи батько, що не вѣддасть вѣнъ Жанну за мужъ, розсердивъ ся и сказавъ їй:

— Ну, гляди менѣ, щобы я больше не чувъ нѣ проякй голосѣ, бо краще я самъ утоплю тебе, або сынамъ звелю втоптити, нѣжъ понущу, щобъ тебе кать живцемъ спаливъ.

Вѣдна Жанна плакала, мучила ся. Вѣй тяжко було бачити, яке горе завдае она батькови та матери, а она ихъ такъ любила и поважала и звывала слухати. Та только-жъ и за для батька зъ матерю она не могла забути своего рѣдного, занедбаного, сплюндрованого краю, тымъ не могла, що любила его больше надъ усе на свѣтѣ. И голосъ у ея душѣ все частѣйше казавъ:

— Иди, Жанно, ратуй Францію!

У Жанны бувъ дядько. Вѣнъ ея дуже любивъ и жалкувавъ, що їй теперь такъ тяжко жити дома. Вѣнъ сказавъ батькови ея та матери:

Пусть Жанну на який часъ до мене, поки жѣнка одужае, а то нѣкому менѣ и їсти зварити.

Оно и жѣнка въ него не была така вже хвора, та думавъ, що може хоть трохи Жанна свою тугу розвѣе, якъ дома не жити-ме.

Батько та мати пустили Жанну, и она пошла до дядька.

(Дальше буде.)

Два образки.

I.

Въ гоголю смѣхи, гармидеръ, крикъ...
Сегодня Проць усѣмъ платитъ, —
Горѣвка, мѣдъ и пиво е
И що хто хоче то и не.
А Проць на бочку зъ пива ставъ
И таку до всѣхъ промову мавъ:
„Гей пійте, братя, пійте вразъ,
Бо ту въ Канадѣ е гарыздъ!
Бо ту лишъ грошей заробляй,
Вбирай ся, дий, любися, гуляй!...
Дивѣть ся, я вернувъ зъ работы,
Прирѣзъ долларовъ колька сотъ.
А вчера въ дѣмъ одень зайшовъ,
Дѣвча чудесне тамъ знайшовъ...
Мовъ зѣрка та, якъ «люкингдакъ»...
Гей пійте, братя, пійте вразъ!
Хоть жѣнку и дѣти маю гдесъ,
Лашъ чортъ най ними тамъ займесъ!
Я все старе — кидаю въ кутъ...
Вѣдмѣнно жити хочу тутъ.
Змѣнитъ мупу все наразъ...
Гей пійте, брати, пійте вразъ!
Кидаю завтра Виннигеръ,
Зъ дѣвчановъ їду свѣтомъ геть
И нѣхто не буде чувъ за насъ...
Гей пійте, братя, нынѣ вразъ!«

II.

Все гадала, сумувала,
Чоловѣка споминала,
Що поїшовъ у свѣтъ.
Ажъ за море до Канады.
Якъ той плашокъ до принады
И вѣдомости нѣтъ.
Що дѣлае, где бувае,
Колько грошей заробляе?
Хоть бы колька слѣговъ
Повиненъ бувъ написати,
Мою журбу розогнати
Якъ бы лишъ хотѣвъ...
Я бѣдую и гарую,
Вѣдъ работы рукъ не чую
Вже четвертый рѣкъ;
Дѣтей двое и податки,
Старй довги, недостатки
Зѣѣдають мой вѣкъ.
Лишь хоть мучуе, горе зпошу,
То все за намъ Бога прешу,
Щобъ мѣ цасте давъ,
А якъ ему добре буде,
Певно за тыхъ не забуде,
Що въ бѣдѣ лишывъ...
Въ томъ посланецъ вѣдъ громады
Въ вѣнокъ крикнувъ: «Листъ зъ Канады!»
Скочила якъ птахъ...
Вѣдобрала, прочтала
И тяженько зарыдала...
Въ листѣ було такъ:
Що ея стало; то пропадо,
Забувай мене помало
Якъ то чпню я...
Я ту красну, лѣвшу маю
И тамъ вертати не гадаю —
Ты вже не мой!

Сава Чернецкій.

ПОЧТОВА СКРИНКА

П. А. Pleasant Home, Man., Canada. —
Вамъ выдася, що коли вы вѣдпишете який стихъ зъ Бувваря, то вы вѣсе и авторъ писатель. Не годитъ ся вѣдписувати лихо чужой праць, класти тамъ свое имя и засылати до „Свободы“. Вы лучше хвалитъ ся своимъ, а не чужимъ.

Всякі СТАРОКРАЕВІ РУСКІ КНИЖКИ МОЖНА ДОСТАТИ

въ книгарнѣ рускои читальнѣ им. М. Шашкевича.
Адресъ: J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.

ЕСЛИ

маете яке право, хочете продати або купити въ старомъ краю грунтъ, достати сплатокъ або грошѣ щосте поспасали до старого краю — удайтеся зъ тымъ до Пырча, въ Олпфантѣ. Вѣнъ вамъ добре зробить и порадить.
Адресъ:

D. Pyrez,
Box 355 — Olyphant, Pa.

Въ редакци „Свободы“ можуть достати Веч. 00. Духовный по 1 цнт. за егземпляръ:

- 1) Extractus matricula copulatorum,
- 2) Extractus matricula baptisatorum,
- 3) Extractus matricula defunctorum.

Dr. S. Blumberg,

1716 Carson str. PITTSBURG, PA.
Каждый то знае, що въ Америкѣ шукать за такимъ докторомъ, который покличивъ свои пауки въ старомъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вивчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испитъ державный въ Филадельфи, осѣвъ въ Штебургъ. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, нѣмецки, англійски и польски.

HENRY FREY PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave. Scranton, Pa.
Хочетъ мати красну фотографію, вѣрний портретъ, выиди до того фотографа. Вертаешъ до плембъ зайдя въ жѣнку до лѣго, дай ся водобрати, а будешъ мавъ на цѣле жите памятку. Мавешъ красну дѣтпнуку, дай фотографовати у него, а будешъ мати красній образъ. сѣтъ у Васъ братство, най зайдь до того фотографа, а вѣдъ Вамъ зробить фотографію и портрети, якы хочете. — За роботу гарантуе.

РУСКА БУЧЕРНЯ Игнатія Трохановского,

на Second Str. в Mt. Carmel, Pa.

Все свѣже и добре мясо, ковбасы, шинки, солонину и все можете купити у своего руского бучера, а то по дуже низкой цѣнѣ. Розвозитъ все на часъ. Хвалити богато не треба, бо добре само хвалитъ ся.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ. * TROMETTER'S * (Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str. SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank, Свѣдана, Обѣды, Вечерѣ.
Въ каждомъ часѣ можна достати такъ горячій якъ и зимній перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солидна. Окремій номнаты для родивъ. Найлучшій вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливія папитки. Цѣна дуже мала.

Першій, рускій салювъ и реставрація въ ШТЕБУРГѢ, ПА.

Не вѣдъ ничѣ знаютъ нашъ Штебурчане и зъ околицѣ
АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА,
который 10 лѣтъ працювавъ у пѣтсбургскихъ фабрикахъ. Мас вѣнъ теперь галичій салювъ, де можъ достати папитковъ всякого рода, а при томъ утримуе дуже чистеньку реставрацію. Де можъ достати вѣсякого їдженя, якого лишъ забантете. Каждый Русинъ мавъ бы смортельный грѣхъ, якъ бы до другий йшовъ, а своего омипувъ. Салювъ Алекс. Федорчака вѣдъ назв. „народный готель“ естъ при Carson Str. No 716 мѣжъ 7 а уллицю не далеко рускои церкви.

ПРОДАЖЬ ОБУВИ!

Если хотите купити черевки таній и модно и доладно зробленій, йдѣть до складу обуви Gable-a.

W. J. Gable

судѣднй дверѣ колъ почты въ Mt. CARMEL, PA.

Юліанъ Копястявскій

(Julian Kopyciński) 424 Shamokin str. ШАМОКИНЪ, ПА.
Первый русский салювъ рускій. — Найлучшій папитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розматого гатуку, горѣвки досковалій, цигара дуже добрий.
Спѣпѣтъ Брати Русины до своего братчика Юлька.

T. TALPASZ ГЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

ГОТЕЛЬНОЙ ШАМОКИНЪ, ПА. 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалекъ рускои плембани.

Добрый вечеръ друже мой! — Добрый вечеръ, свате! А куди такъ спѣшите? — До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звѣдки вѣтъ? — Та-жъ кралякъ нашъ милый — У него все Русины — Подкрѣпляють силы!...
— Що за бридья въ пиво тамъ! — Обходитъ ся файно! — Обслужуе якъ братами! — Тако надзычайно!

РУСКІЙ КРАВЕЦЪ.

Въ Шамокинѣ, Па. мѣшкае рускій кравецъ ПЕТРО КУЗМЧЪ, 146 Lincoln str.
Робить вѣдъ вѣсякия убраня мужской складно и дешевѣ. Уго у него замовитъ убраня, иль коли того не пожалуе.
Вѣсъ йдѣть до него!

КОЖДЫЙ

Каждый може теперь друковати листы и инші потрібныя письма.
Мои новыя машинки до друковали ч. 4, на котрыхъ можна друковати великыи и малымъ буквами чисто и ровню вже сутъ готовы.
Адресуйте листы: S. Keitonik, PUNXSUTAWNEY, PA.

Ощаднѣсть — се грошѣ въ кишени!

Хочешъ краснаго убраня за 3 дол. иди и купи его у P. A. Stief-a, а заощадишь грошѣ.
Хочешъ купити гарне убраня за 4, 5, 6, 7 дол. або и выше иди до P. A. Stief-a, а заощадишь грошѣ.

Peter A. Stief

11, 13 & 15 Oak str. Mt. CARMEL, PA.

ЧИТАЙТЕ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА 38 Green str., — JERSEY CITY, N. J.
Каждый Русинъ йлучшій зъ краю, чи до краю, або маючий яку потребу въ Нью-Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готеля, бо тутъ достано найдорожшій и найтаншій папитки всякого рода.
Тутъ порадить ся землякамъ, де найлучше купити шифару. Въ томъ готелю естъ такожъ хорошо уряджана и простора галля на мітінги, весѣля и другя забавы.

„NO RHEUMATISM.“

Той лѣкъ звѣстный въ цѣломъ повѣтѣ.
Если кто терпитъ на ревматизмъ, най попробуе того лѣку. Тисячъ хорыхъ на ревматизмъ завдячуютъ свое здоровье австралийскому лѣкову „No Rheumatism“, а навѣтъ тѣ, що довогъ лѣчилися у докторовъ, счудувалися, якы пастѣдкы були въ колькохъ дняхъ, коли спробувала лѣку „No Rheumatism“.
Во всѣхъ патентованныхъ медцинъ „No Rheumatism“ естъ одинокимъ, що має голосну славу, бо коли его ужити, боль якъ бы рускою воднявъ.
„No Rheumatism“ не естъ лѣкомъ на всѣ слабости, але, сли кто мас дома на въ кривахъ, рукавъ, ногахъ, плечахъ, узити лишъ того лѣку, а навѣдки пива.
Вы можете достати тое лѣкарство въ каждой голловнѣ аптциѣ.
Есть на продажѣ въ аптциѣ Самуеля Юнга, Лисса, Джордана, Виліамса и Девиса въ Mt. Кармель. Продаеъ также въ сторѣ Hughes Bro's, L. Grossman и Midvalley Supply Co.
Продаеъ ще въ Центрелин у Девиса и Голдсворти и Монтана у Гудмана, на Екскалаторъ у Пв. Гловы, въ Mt. Кармель у О. Мурдэма и Ст. Гасиданьского, а въ Шамокинѣ у Златожиновского и Маркевки.
Можна достати за \$1.00 и 50 цнт.

Руско-английский проводникъ.

—ЗЛАДНІВЪ— Стефанъ Макаръ.

(Дальше.)

4. Въ банку.

Table with 3 columns: По руски, По английски, Читае ся. Contains phrases like 'Що хочете?', 'Хотѣвъ-быль перемѣнити грошѣ.'

5. Въ портѣ и на кораблѣ.

Table with 3 columns: По руски, По английски, Читае ся. Contains phrases like 'Будите собѣ першю чи другою класу каюту?', 'Кабина для мене за дорого, а буду доволеный.'

6. Въ „салонѣ“ и въ готелю.

Table with 3 columns: По руски, По английски, Читае ся. Contains phrases like 'Маєте покой до вылазку?', 'Большо жадаете за тѣми комнатами за тѣми комнатами?'

Table with 3 columns: По руски, По английски, Читае ся. Contains phrases like 'Принесѣте мнѣ розсѣлъ и телячу печеню.', 'Дайте мнѣ другій полумисокъ (тарѣль).'

7. Зѣ лѣкаремъ (докторомъ).

Table with 3 columns: По руски, По английски, Читае ся. Contains phrases like 'Чѣ ту мешкае докторъ Н.?', 'Такъ, але нема его дома.'

(Дальше буде.)

Йосифъ Пейко

рускій готельникъ. — Cor. Commercial & Franklin Street — въ ШАМОКІНЪ, ПА. Запрошуе всѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и добру виску.

АДВОКАТЪ ЗО СТАРОГО КРАЮ.

—докторъ правъ— ЮЛІАНЪ ЧУЧКА. 3 North Main St. — Wilkes Barre, Pa. Кто хоче въ галлячнѣ водобрати грунтъ, спадокъ, скодектовати грошѣ, увольнити ся водѣ Walspöding и контролъ войскоу, або боронити ся въ процесѣ, такожъ послати повномочіе, най ся зголосити до д-ра Чуцки.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave. SCRANTON, PA. Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтня практика дала ему способи стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчать успѣшно всакого рода хоробы. Мае такожъ свою власну аптеку, въ которой выробляють ся дуже добры и помбчій лѣкарства.

Dr. F. J. Meek

Д-р МИКОЛАЙЧИКЪ. Cor. Shamokin and Chesnut str. Одинокій лѣкаръ-славянинъ на цѣлѣ мѣсто. Лѣчать всаки недуги со-вѣстно и въ короткы часѣ. Особено неэрбвнпый лѣмаръ въ справахъ по-ложничныхъ. Говоритъ по английски, руски и польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора нашимъ Русинамъ.

Иванъ Глова JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa. ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR. Всякій потрібнй рѣчѣ до життя, якъ такожъ можна купити убраня майнерекъ и звчайнп.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ltd. — ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st. Найбольшій рускій компанічній сторъ въ Америкѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперъ побольшеный, украшений и на ново урядженый.

Одень зъ наибольшихъ броварѣвъ въ Америцѣ. ВАРІТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМЪШОКЪ. НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛІТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ. ПИЙТЕ ПИВО ЗЪ БРОВАРУ: E. ROBINSON'S SONS, LAGER BEER BREWERY, 435 to 455 N. 7-th Str. SCRANTON, PA.

Hotel HETMAN SCHMIELNICI Alex Halaburda, Mt. Carmel, Pa. STANISLAW SZARZYŃSKI 805 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA. Аптекарь зѣ старого краю. Мае лѣкарства на всѣ хоробы, навѣтъ на гостецъ и мадру. Одень бльокъ водѣ русковъ церкви. Поцпайте своего! J. BOBKOWSKI ПРѢДПІЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ.

Гаврилъ Маллякъ Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA. Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры наилучшого гатунку. Братя! замовляйте у свого!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢЛЫЙ ОЛИФАНТЪ, ПА. Юрія Хляка. Кто хоче мати добре и красно убране, а ще до того за тани грошѣ, то най йде купувати до Ю. Хляка. на най не забуде взяти и грошей зъ собою, бо тамъ усе cash. Продае вѣтъ такожъ „шифкарты“ и посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта. — Йдѣтъ до старого знакомого!

O. Murdza & Bro s 46. Second st. MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЪ. Сторъ заосмотреныи наилучшими товарами, спроважоваными впростъ зъ першорядныхъ складѣвъ. Живѣтъ вѣтъ майже всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Carmel. Продае такожъ майнерекъ одяга и посылае грошѣ до старого краю тано, точно, скоро и безопасно.

СВОЙ ДО СВОГО! Сѣрешъ Лучковецъ E. INDEPENDENCE near VINE STR. въ ШАМОКІНЪ, ПА. — РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. — Чистенькій тамъ готель зѣ всакими выгодами. Пиво, вино, виска, темперъ и други папоѣ все свѣжий и наилучшого гатунку. Услуга чемна и солидна. Скланки великы и малы після вподобы.

Lehigh Valley R.R. In Effect May 19, 1899. Пасажерскы трены въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:18 и 9:40 до полудня; а 12:18 и 4:40 по полудню. До Philadelphia и New York-у о год. 7:13 до полудня и 12:18, 4:40 по полуд. До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ околлицахъ вудлевныхъ о год. 7:13, 9:40 до полуд. и 12:18, 4:40 по полудни. До Shamokin о год. 7:30, 11:21 до полуд; а 2:20, 6:42 и 9:56 по полудни. Экспресной трены до Philadelphia и New York-у о год. 7:13 до полудня; 12:18 и 4:40 по полудни. Трены до Mt. Carmel. 3 New York-у о год. 8:10 до полудня и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни. Зѣ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:30 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:30 по полуд. Зѣ Pottsville о год. 9:45 до полуд. 12:30, 5:05 и 8:15 по полуд. Зѣ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня. 3:05 и 6:00 по полуд. Въ недѣлю о год. 3:05 по полуд. Недѣльнй трены до: Philadelphia и New York-у и до всѣхъ стаций межн тими мѣстани о год. 9:10 до полудня. До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стаций въ околлицахъ вудлевныхъ о год. 9:10 до полуд. и 5:55 по полудни. Недѣльнй трен до Shamokin о год. 11:20 до полуд. и 7:58 по полуд. CHAS. S. LEE, Gen'l Pass. Agent, R. H. WILBER, General Supt. УВАГА! Кто хоче знати на Вестн, най ипнѣт собѣ тикетъ на лѣгавку желѣзны цѣ. бо вытунчи и найвыгоднѣша. Шоблвннй иформачіи удавайте ся до: JOHN S. LAUGHLIN, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa

Учѣте ся, братя мои! И чужому научайтесь, и своего не цурайтесь! Т. Шевченко. Всюды пѣвечить ся правда, Всюды пауе брехня, Въ вапихъ, лишь серцяхъ, о братя, Най не повстане вона! Изъ Франко.